

інформацію, а й у тому, щоб активно взаємодіяти з учнями у процесі обробки цієї інформації. Через діалоги, полілоги, дискусії та інші форми взаємодії вчителі висловлюють свої думки та є прикладом для учнів. Співпраця вчителя та учня, а не авторитарне втручання, сприяє успішному опануванню матеріалу та покращує мовленнєві навички учнів [5].

Список використаної літератури

1. Брецько І. І., Кравченко Т. М. Діалогічне мовлення – основа для розвитку здібностей міжособистісного спілкування. *International scientific journal* 1. 2016. с.15-17.
2. Галаєвська Л.В. Діалогічна компетентність: проблеми та перспективи. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 1, с. 18-22.
3. Голюк О.А. Засади в майбутніх вчителів у процесів вивчення педагогічних дисциплін. *Теоретико методологічний Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 3 (326)*, 2019. 72с.
4. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник. Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010. С. 232-235.
5. Пасічник О. С., Дидактичне обґрунтування емоційно-ціннісного компонента змісту навчання іноземних мов. *Український педагогічний журнал, №1*. 2019 с. 45–56.
6. Станкевич Н. Навчально-мовленнєва ситуація у діалогічному мовленні: стратегія моделювання. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2010. Вип 5. 2010. с. 53-60.

Напрямок 5. *Актуальні тенденції лінгводидактики*.

Інна Мізюрко

здобувачка вищої освіти 2 року навчання за другим (магістерським) рівнем історико-філологічного факультету ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне

ІНШОМОВНА ЛЕКСИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ: ПРОБЛЕМА СУТНОСТІ ТА СТРУКТУРИ

Проблема формування лексичних компетентностей учнів у зв'язку з реформуванням змісту, форм і методів навчання відповідно до концепції «Нова українська школа» нині є актуальною проблемою прогресивних дослідників і вчених. Зважаючи на природну інтегрованість лексичного компонента в структуру лінгвістичного компонента комунікативної компетенції, останній включає знання, уміння та навички, необхідні для розуміння учасника іншомовного діалогу та формування власної моделі мовної поведінки, відповідної до мети і комунікативної ситуації. Це потребує знання основних понять лінгвістики (стилів, типів, способів поєднання речень у тексті тощо), умінь і навичок аналізу тексту та комунікативних умінь, тобто навичок мовного спілкування залежно від різних сфер і ситуацій мовлення.

Таким чином формується комунікативна компетенція, яку визначають як здатність реалізовувати мовну компетенцію в різноманітних умовах мовної взаємодії з урахуванням соціальних норм поведінки та комунікативної доречності мовлення[1, с. 75].

Питанням дослідження і розробки принципів, які є системоутворюючими у формуванні лексичних навичок займалися такі вчені, як: І. Бім, В. Бухбіндер, Н. Гальскова, Н. Гез, В. Штраус, Н. Горловий, Г. Китайгородська, І. Короткова. На основі їх досліджень і розробок вдається можливим виділити наступні принципи:

- єдності навчання лексиці і мовленнєвої діяльності;
- інтегративності, тобто інтеграція іноземної мови та спеціальності;
- тематичної обумовленості;

- верифікації ментальних компонентів у змісті навчання лексиці, тобто вирішення проблемних ситуацій максимально наближених до умов реального спілкування;

- колективної взаємодії;

- обліку дидактико-психологічних особливостей навчання та аудиторії[2, с. 28].

Згідно з дослідженням В. Кукашлях формування лексичної компетенції має передбачати оволодіння учнями вимовою та написанням слів[3, с.8]. Вони повинні навчитися розділяти морфеми слів і знати про найпоширеніші словосполучення та флексії. Для цього необхідно знати «синтаксичну поведінку» слів у словосполученнях і реченнях. Крім того, учні, наприклад старшої школи, повинні засвоїти порівняльні, емоційні та прагматичні значення слова. Порівняльне значення включає різні значення словоформ і метафоричні розширення значення. Емоційне значення означає конотації слова. Прагматичне значення відображається в знанні того, як слово вживається в конкретних ситуаціях. Не можна ігнорувати лексичні зв'язки між словом та іншими словами, тобто явища синонімії та антонімії.

Лексичні навички поділяються на рецептивні та репродуктивні. Рецептивні навички – це здатність сприймати та розуміти лексичні одиниці усної та письмової мови, а саме:

- розпізнавання, диференціація та ідентифікація усної та писемної форм лексем;

- співвіднесеність лексем з відповідними предметами чи явищами;

- обґрунтоване припущення щодо значення лексичної одиниці.

Під репродуктивними навичками розуміють уміння використовувати лексичні одиниці в усному чи письмовому мовленні, що означає:

- виділення лексичної одиниці з довготривалої пам'яті;

- відтворення лексем у зовнішньому мовленні;

- безпосередній зв'язок лексеми з іншими словами, створюючи синтагму і словосполучення відповідно до принципів лексичного словозмінювання;

- вибір відповідного стилю (офіційний/неформальний).

Мовленнєві лексичні навички є основою для всіх видів мовленнєвої діяльності, тому учні повинні розвивати лексичні навички аудіювання, говоріння, читання та

письма. Формування лексичної компетентності пропорційно залежне від сформованості в учнів лексичних навичок. У методиці навчання іноземних мов *лексична навичка* визначається як автоматизована дія з вибору лексичної одиниці адекватно задуму та її правильному поєднанню з іншими одиницями у продуктивному мовленні (говоріння та письмо) і автоматизоване сприйняття й асоціювання зі значенням у рецептивному мовленні (аудіювання і читання). Лексичні навички формуються за певними принципами.

Проблема формування лексичної навички розглядалась у межах традиційної методики, інтенсивної методики, комунікативної методики, пропонувалися різні способи презентації лексичних одиниць, досліджувались проблеми відбору лексики для різних етапів навчання [4, с. 105]. Ці принципи спрямовані на розвиток комунікативної культури із застосуванням лексичних знань з певної тематики і входять в систему принципів сучасного комунікативно-когнітивного підходу.

Отож, загальна сутність іншомовної лексичної компетентності полягає у глибокому розумінні та ефективному використанні словникового запасу в мовленні та розумінні текстів. Структура цієї компетентності включає не лише обсяг слів, але й їх контекстуальне застосування в різних мовних ситуаціях. Іншомовна лексична компетентність є важливим елементом мовної грамотності, який сприяє успішному взаєморозумінню та вдосконаленню комунікативних навичок у міжнародному співтоваристві.

Список використаної літератури

1. Значенко О. Інформаційний арсенал педагога. *Вища освіта України*. 2020. №1. С.75-79.
2. Редько В. Психологічні механізми формування ЛСК. *Іноземні мови*. 2011. №8. С.28-30.
3. Кук В.М. Можливості використання мультимедійних курсів у навчанні англійської мови. *Іноземні мови*. 2015. №2. С.8-10.
4. Грецька О.О. Використання електронних енциклопедій у навчанні іноземних мов. *Іноземні мови*. 2018. №2. С.38-40.